



w sprawie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku dwujęzyczne studia dla tłumaczy na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 85 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy negatywną opinię wyrażoną w uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nr 260/2020 z 4 czerwca 2020 r. dotyczącą spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku dwujęzyczne studia dla tłumaczy na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż wyjaśnienia przedstawione we wniosku Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie o ponowne rozpatrzenie sprawy wyrażenia opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz związku studiów ze strategią uczelni w ramach postępowania z wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów na kierunku dwujęzyczne studia dla tłumaczy na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym nie uzasadniają zmiany opinii negatywnej wyrażonej w § 1 uchwały nr 260/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 4 czerwca 2020 r.

Podstawę wydania negatywnej opinii stanowiły następujące zarzuty:

1. Koncepcja i cele kształcenia dla kierunku dwujęzyczne studia dla tłumaczy nie mieszczą się w dyscyplinach naukowych, do których został przyporządkowany kierunek. Koncepcja kształcenia nie zakłada uzyskania przez absolwentów efektów uczenia się dotyczących nabywania, łączenia i wykorzystywania dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności do zastosowań praktycznych oraz wyposażenia absolwentów w naukowy w aparat pojęciowy i kompetencje pozwalające na prowadzenie prac rozwojowych w dyscyplinach: nauki o kulturze i religii (8% ECTS) oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach (3% ECTS), nauki o zarządzaniu i jakości (3% ECTS), literaturoznawstwo (2% ECTS), bowiem zakłada ona tylko idiograficzną wiedzę stanowiącą tło dla kompetencji tłumaczeniowych, a w przypadku drugiej ze wskazanych dyscyplin naukowych nie dotyczy ich zasadniczego przedmiotu, czyli mediów, instytucji i użytkowników i nie odnosi się do teorii społeczeństwa informacyjnego. Ujęte w koncepcji kształcenia aspekty komunikacyjne odpowiadają zakresowi dyscypliny językoznawstwo, wskazanej jako wiodąca dyscyplina dla kierunku. Efekty uczenia się są zgodne z dyscypliną językoznawstwo w powiązaniu ze stanem praktyki w działalności zawodowej tłumacza, nie zakładają natomiast osiągnięcia przez studentów zaawansowanej wiedzy i umiejętności wraz ich zastosowaniami w zakresie dyscyplin nauki o kulturze i religii oraz nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o zarządzaniu i jakości, literaturoznawstwo.



Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podkreśla, iż językoznawstwo jest dyscypliną wiodącą i wskazuje na to, że procentowy udział dyscyplin w programie studiów układa się odmiennie niż to zostało opisane w punkcie 1 przedmiotowej uchwały, a mianowicie: językoznawstwo - 85% ECTS, nauki o kulturze i religii – 10%, nauki o komunikacji społecznej i mediach – 5%. Wnioskodawca stwierdza dalej, że wieloletnie doświadczenie Uczelni wskazuje na istotną rolę komponentu kulturoznawczego w kształceniu filologicznym. Jednocześnie Uczelnia potwierdza we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, że w zakresie dyscyplin uzupełniających absolwent nie będzie osiągał najwyższych możliwych kompetencji, gdyż nie jest to możliwe.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA zważyło, iż Uczelnia nie podjęła działań naprawczych, a zawarte we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyjaśnienia nie są przekonujące. W odpowiedzi na zarzut, Uczelnia podniosła, iż przypisanie wnioskowanego kierunku także do dyscypliny nauki o kulturze i religii jest spójne z koncepcją kształcenia tłumaczy, ale nie uzasadniła przypisania wnioskowanego kierunku także do nauk o komunikacji społecznej i mediach. Ponadto Wnioskodawca potwierdza subsydiarną rolę elementów obydwu tych dyscyplin (nauki o kulturze i religii i nauki o komunikacji społecznej i mediach) w programie studiów na wnioskowanym kierunku. Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny jest uzasadnione tylko wówczas, jeżeli dana dyscyplina stanowi jeden z podstawowych elementów, na których konstruowana jest koncepcja kształcenia. Przyporządkowywanie kierunku do dużej liczby dyscyplin może być uzasadnione w świetle koncepcji kształcenia tylko wtedy, jeżeli każda z tych dyscyplin odgrywa istotną rolę jako podstawa formułowania koncepcji, natomiast nie może być uzasadnione obecnością w programie studiów elementów efektów uczenia się i programu studiów o charakterze subsydiarnym, względem całej koncepcji kształcenia. O ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej, kierunek studiów może być przyporządkowany tylko do jednej dyscypliny wiodącej. Obowiązek wskazania dyscypliny wiodącej jest dopełniony także w wypadku przyporządkowania kierunku tylko do jednej dyscypliny. A zatem przypisanie wnioskowanego kierunku także do nauk o kulturze i religii oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach nie jest uzasadnione.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

2. Efekty uczenia się przyporządkowane do zajęć często sformułowane są w sposób uniemożliwiający skuteczną ocenę ich osiągnięcia, ponieważ odnoszą się jednocześnie do różnych kategorii efektów: np. wiedzy i umiejętności lub do kategorii nie przewidzianych w Polskiej Ramie Kwalifikacji, czego egzemplifikacją jest efekt dla zajęć *elementy kultury współczesnej* „ma podstawową wiedzę z zakresu kultury współczesnej polskiej i obcej, umie rozpoznać jej przejawy, nurty i najbardziej charakterystyczne cechy, zwraca uwagę na nowe formy kultury audiowizualnej i przejawy zachowań społecznych”.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia zadeklarowała, iż „przed ostatecznym uruchomieniem studiów”, program studiów, karty zajęć oraz efekty uczenia się zostaną jeszcze



sprawdzone przez koordynatorów przedmiotów i Uczelnianą Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA zważyło, iż Uczelnia nie podjęła działań naprawczych, a zawarte we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wyjaśnienia mają charakter deklaracji. Dodatkowo wskazać należy, że przedstawione przez Uczelnię założenie jest błędne, ponieważ zamiana programu studiów wymaga podjęcia uchwały przez Senat.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

3. W programie studiów nie wskazano liczby punktów ECTS obejmujących zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne wynosi 173 punkty ECTS na 189 punktów ECTS koniecznych do uzyskania kwalifikacji na danym kierunku studiów.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA zważyło, iż Uczelnia wskazała we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy ogólną liczbę punktów ECTS obejmujących zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Wykaz przedstawiony w pierwotnym wniosku określa nie liczbę punktów ECTS, ale liczbę godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. I tak na przykład, w pierwotnym wniosku wskazano, iż w ramach wykładu Europejskie relacje międzykulturowe (2 ECTS) 25 z 30 godzin stanowią zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Sama forma zajęć nie wskazuje jednak na to, iż zajęcia te kształtują umiejętności praktyczne. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie przedstawiono zasady, jaką kieruje się Uczelnia obliczając udział zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w programie studiów, a zatem nie wiadomo, czy błędne przypisanie godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w pierwotnym wniosku zostało skorygowane.

Mimo pozostającej wątpliwości, co do zasady obliczeń, sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy**.

4. Dla wszystkich etapów praktyk zawodowych zostały założone te same efekty uczenia się i treści programowe. Nie przewidziano ani sprofilowania praktyk, ani progresu kompetencji związanych z kolejnymi etapami studiów. Uczelnia nie zapewnia liczby miejsc praktyk pozwalających na ich prawidłową realizację.

Stanowisko Uczelni

Uczelnia polemizuje z zarzutem, stwierdzając, iż „Efekty uczenia w ramach tak specyficznych praktyk jakimi są praktyki językowe i translatorskie bardzo trudno ująć jest w różnorodnym systemie polegającym na gradacji”. Uczelnia deklaruje załączenie skorygowanej karty zajęć Praktyka zawodowa. W odniesieniu do liczby miejsc praktyk, Uczelnia stwierdza we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, że dysponuje odpowiednią liczbą miejsc praktyk zawodowych



i przedstawia listę 11 podmiotów zapewniających 44 miejsca praktyk. Uczelnia stwierdza, że w kolejnych latach liczba ta zwiększy się dwukrotnie i trzykrotnie. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy znajduje się też stwierdzenie, iż „Studenci obok naszych partnerskich instytucji będą mogli również wykazać w tej materii własną inicjatywę i rozwinąć współpracę w ramach praktyk z innymi instytucjami, pod nadzorem opiekuna praktyk” (s. 4).

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA zważyło, iż Uczelnia nie podjęła właściwych działań naprawczych, z dwóch powodów.

Po pierwsze, zaanonsowana jako skorygowana karta zajęć Praktyka zawodowa, w rzeczywistości niewiele różni się od karty zaprezentowanej w pierwotnym wniosku. Podobnie jak w pierwotnym wniosku przedstawiono jedną zbiorczą kartę zajęć Praktyka zawodowa dla wszystkich semestrów praktyk zawodowych. Jedyna korekta pojawia się w Tabeli „Dodatkowe elementy” i polega na podzieleniu przedstawionych uprzednio treści programowych na etapy: Etap I – praktyka asystencka (semestr III), Etap II – praktyka językowa (semestr IV i V) oraz Etap III – praktyka przekładowa (semestr VI). Z takiego określenia kolejności etapów w przedstawionej we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy karcie zajęć wynika, że praktyka przekładowa została przewidziana tylko w jednym ostatnim semestrze studiów, co nie wydaje się spójne z koncepcją kształcenia na wnioskowanym kierunku studiów dla tłumaczy. Odpowiedź Uczelni polega głównie na polemice z zarzutem, przy czym niejasno sformułowany argument o specyfice praktyk językowych i translatorskich rzekomo utrudniającej przedstawienie postępów studenta w karcie zajęć Praktyka zawodowa nie jest przekonujący.

O tym, że korekty zaproponowane we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy są w istocie niewielkie świadczy także brak informacji, iżby zmiany dotyczące treści programowych dla zajęć Praktyka zawodowa uzyskały moc wiążącą prawnie. Jak stanowi przepis § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r., poz. 1861 ze zm.), do wniosku o pozwolenie na utworzenie studiów dołącza się kopię aktu wydanego przez rektora w sprawie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz kopię uchwały senatu w sprawie ustalenia programu studiów wraz z tym programem studiów. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przedstawiono jedynie informacje o zmianach, które mogą uzyskać moc wiążącą – jak wynika z cytowanego przepisu - tylko na podstawie uchwały senatu. Jednak do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie dołączono kopii uchwały senatu, zatwierdzającej przedstawione przez Wnioskodawcę zmiany w programie studiów.

Po drugie, Prezydium PKA zważyło, że Uczelnia nie przedstawiła nowych porozumień z podmiotami przyjmującymi studentów wnioskowanego kierunku na praktyki zawodowe, a co za tym idzie Uczelnia nie wykazała, że w kolejnych latach funkcjonowania kierunku wymienione podmioty przyjmą podwójną liczbę praktykantów. Brak kart zajęć dla praktyk zawodowych w poszczególnych semestrach oraz przyzwolenie na to, aby studenci sami poszukiwali miejsca odbywania praktyk zawodowych wskazuje na to, iż Wnioskodawca nie traktuje praktyk na takich samych zasadach jak zajęcia. Jest to niezgodne ze Stanowiskiem Prezydium, które stwierdza: „Ustawodawca zalicza praktyki zawodowe do zajęć. Weryfikacja działań uczelni,



dotyczących osiągnięcia i weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych, powinna być dokonywana według tych samych norm prawa, co pozostałych zajęć. Osiągnięcie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do zajęć w postaci praktyk zawodowych, o ile nie są uregulowane w sposób szczególny, powinny przebiegać w sposób typowy dla wszystkich zajęć, to jest opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu”.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

5. W zasadach rekrutacji założono, że od kandydata oczekuje się zdanego egzaminu maturalnego, który umożliwi mu przejście konkursu świadectw z uwzględnieniem pisemnego i ustnego egzaminu z języka angielskiego albo niemieckiego albo rosyjskiego. Kandydatów, którzy na egzaminie maturalnym nie zdawali języka angielskiego, niemieckiego lub rosyjskiego obowiązuje konkurs świadectw obejmujący wyniki ukończenia szkoły średniej z jednego z tych języków. Zatem zasady rekrutacji dopuszczają przyjmowanie kandydatów bez potwierdzonych egzaminem maturalnym kompetencji wstępnych z języka angielskiego co najmniej na poziomie B1 ESOKJ, zapewniających osiągnięcie zakładanego w efektach uczenia poziomu C1.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia wyjaśnia, że język angielski może, ale nie musi być na wnioskowanym kierunku językiem wiodącym.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA zważyło, iż zawarte we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy dodatkowe wyjaśnienie możliwych sytuacji nie rozwiązuje zasygnalizowanego w zarzucie problemu, jakim jest niejasny wymóg rekrutacyjny sformułowany w pierwotnym wniosku i powtórzony we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut pozostaje w mocy**.

6. Uczelnia dysponuje tylko jedną kabiną do tłumaczeń symultanicznych. Na zajęcia dotyczące kształcenia umiejętności tłumaczeń symultanicznych przeznaczono w programie studiów 90 godzin. Przy 30-35 uczestniczących w nich studentach jedna kabina nie umożliwia przeprowadzania tych zajęć w sposób gwarantujący uzyskanie odpowiednich kompetencji przez każdego ze studentów.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż jest w posiadaniu laboratorium językowego Sanako Lab 100, które może wykorzystać do prowadzenia wymienionych w zarzucie zajęć. Wnioskodawca deklaruje ponadto, iż podjął starania o zakup dodatkowej kabiny do tłumaczeń symultanicznych.

Stanowisko Prezydium PKA

Prezydium PKA zważyło, iż Uczelnia uwzględniła zarzut, przedstawiła tymczasowe rozwiązanie problemu i zadeklarowała zakup dodatkowej kabiny do tłumaczeń symultanicznych.



W związku z powyższym sformułowany uprzednio **zarzut stał się bezprzedmiotowy.**

Biorąc pod uwagę podtrzymanie zarzutów nr 1, 2, 4 i 5 Prezydium PKA stwierdza, że nie zaistniały przesłanki do zmiany opinii negatywnej wydanej w uchwale nr 260/2020 z 4 dnia czerwca 2020 r.

§ 2

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2. Rektor Karpackiej Państwowej Uczelni w Krośnie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej
Podpisano podpisem kwalifikowanym w dniu
29.07.2020

Krzysztof Diks

